

Niels Poul Dreyer

Hvordan kan det være at de borgerlige er imod naturen og miljøet?

Niels Poul Dreyer

Siden den smalle Venstreregering tiltrådte, har den systematisk arbejdet på at omgøre 30 års miljøpolitik i Danmark. Randzoner fjernes, harmonikrav til svinebrug lempes, enge skal igen sprøjtes og gødes, naturplaner rulles tilbage, og vandløb skal brutalt vedligeholdes for at aflede vand uden hensyn til fiskeri og naturværdier. Selv økologien skal holde for, selvom det kunne være vejen for at skabe merværdi i fødevareklyngen og nye arbejdspladser i Udkantsdanmark. Nej der skal satses ensidigt på masseproduktion af svin på trods af, at markedet er mættet med svinekød, og priserne falder. Nu er det kommet frem, at det meste af miljø- og landbrugspolitikken er skrevet af de mest rabiate kræfter inden for landbruget.

Der er ingen samfundsøkonomiske argumenter for at skade naturen så voldsomt for at gavne et gældsplaget erhverv. Gaveregnen til det kemiske landbrug vil ingen ende tage. Vi taler om 6-7 milliarder kr., som vi skal betale hvert år til at oprette et stærkt miljøskadeligt erhverv, der bidrager mindre til dansk økonomi end Novo Nordisk.

At vi har ofret over 100 mia. kr. på rensning af spildevand over de sidste 30 år, at vi har et fantastisk grundvand uden giftstoffer, at sportsfiskerne ifølge COWI omsætter for 3 milliarder kroner, at turister ønsker at holde ferie i Danmark, fordi vi tilbyder uberørte kyster og rene vandløb – hvilket er en international mangelvare – tæller åbenbart ikke hos Venstre. Samtidigt får investeringer i grøn omstilling og de erhverv, der understøtter den, en kold skulder.

De borgerlige politikere afviser, at forringelserne har nogen betydning for miljøet. Rapporter, der viser det modsatte, bliver automatisk tilbagevist som tendentiøse eller ufuldkomne. Psykologer har ofte påpeget, at der er en generel tendens blandt næsten alle mennesker til at vælge de ”fakta” som i størst muligt omfang understøtter sin argumentation og værdigrundlag. I ekstreme tilfælde kan det, som vi nu oplever med Miljøminister Eva Kjer være så grotesk, at man kan kalde regeringen argument resistent.

Naturfjendtligheden er noget nyt især blandt De Konservative. Mange af de regler, vi har i dag, er gennemført under tidligere borgerlige regeringer, så centrum-venstre har ikke altid haft ’monopol’ på natur og miljø. Der har været konsensus i dansk politik om, at miljøet er vigtigt, og at det er en god investering at tage vare på vores naturressourcer. Der har været en følelse af pligt at videreføre vores klode i bedre stand til vore børn, end den verden vi overtog fra vores forældre. Men da klimakrisen viste sig på agendaen, skete der noget radikalt i den borgerlige lejr. I modsætning til miljøbeskyttelse, naturfredning og rene vandløb har klimaproblemet en anden dimension.

Miljøjournalisten Naomi Klein har i sin seneste bog *This will Change Everything* gjort rede for, at klimakrisen har en så alvorlig karakter, at den direkte udfordrer selve kapitalismen og forbrugssamfundet. Hendes stærkeste argument er, at eliten indadtil også er stærkt foruroliget over situation, og de føler sig truet på længere sigt, fordi de ikke bryder sig om de svar, som befolkningerne kommer til at kræve af dem. Løsningsforslag om at revidere internationale handelsaftaler, gennemtvunge store offentlige investeringer i grøn omstilling, regulere erhvervslivet og fremme alternative forbrugsmønstre opfattes af de borgerlige som et angreb på deres grundværdier. Specielt nu, hvor der har været konsensus i en længere tid om liberaliseringer og frihandel, vil en tilbagevenden til en periode med mere samfund og stat være et stort nederlag for liberalt tænkende mennesker. Ejendomsretten kommer først! Enhver har ret til at gøre hvad han

eller hun vil på sin ejendom uden at det offentlige skal blande sig med snærende og urimelige regler. Det er vores frihed det handler om.

Frygten for omfordeling lurer i baggrunden. Som den franske økonom Thomas Piketty har fremført i sine analyser, har ny-liberale reformer voldsomt øget uligheden i verdenssamfundet. I en verden, hvor kapital og erhvervsliv står stærkt overfor en presset arbejdsstyrke, er det ikke rart for magthaverne at omgøre en sådan udvikling for at løse et miljøproblem. Hvis klimakrisen kræver mere samfund og stat, vil den også fremme de politiske kræfter, der søger social retfærdighed og omfordeling. Det er derfor, at højrefløjen specielt i USA har valgt at bagatellisere eller forplumre debatten, trække tiden ud, skabe tvivl eller helt fornægte klima- og miljøproblemerne. Modstanden mod miljøet startede i USA allerede i 80'erne og har siden inspireret de unge i borgerlige partier i Danmark. Det er dem, der nu har styringen i bl.a. Venstre og Liberal Alliance. Modstanden mod miljøet startede i USA allerede i 80'erne og har siden inspireret de unge i de borgerlige partier i Danmark. Det er dem, der nu har styringen af bl.a. Venstre og Liberal Alliance. Som Uffe Ellemann Jensen skrev i en kronik i Berlingske af 30. december: ” Striden om menneskeskabte klimaforandringer vil fortsætte – det har jo nærmest udviklet sig til en religionskrig – og der vil være strid om for meget/for lidt.”

I Danmark gælder det også naturpolitikken. Som Egon Østergaard fra DOF konstaterede i et indlæg i Altinget af 12. februar 2016: ”Flere folketingspolitikere har endog i ramme alvor foreslået, at Danmarks naturligt slyngede vandløb i stedet skal ændres til afvandingskanaler for landbruget!” Ja der er ikke plads til forhandling, kompromis eller søgning efter optimale løsninger for samfundet, miljøet, økonomien eller sågar landbruget. Polariseringen er blevet et mål i sig selv. Som Pia Kjærsgaard fra DF i DR programmet Natursyn på P1 sagde i efteråret 2015: Vi prioriter ikke naturen, når vi laver politik”.

For nogle liberaliser og nationalkonservative er selve kampen mod miljøet blevet et ideologisk korstog. Nu når man har sejret ad helvede til på værdipolitikken lige fra at tale ned på de arbejdsløse, flygtige og den offentlige sektor, er miljø og natur blevet deres næste værdipolitiske kampplads. Hvorfor ikke, når vi nu har et borgerligt flertal hvide nogle oplagte sejre hjem. Tidspunktet er optimalt, da flygtige fylder alle overskrifter i medierne, samt at de miljø orienterede ”Hedegaard” konservative er i knæ. Det passer også til det gældende natursyn. Vi mennesker står over naturen, vi kan omdanne og ændre på den som vi vil for at skabe menneskeskabte goder og vækst. Man ser på naturen ud fra et æstetisk syn. Der er jo flot med de gule raspmarker og de åbne bøgeskove. Man opfatter ikke naturen som et levende væsen - et økosystem hvor liv hænger sammen. Det er kun en fysisk størrelse. Hvis der opstår problemer med vandforurening eller klimaforandringer klarer teknologien det. Mange borgerlige har den holdning, at vi skal have vækst for vækstens skyld.

Når jeg taler om disse problemstillinger med folk, der normalt stemmer borgerligt, møder jeg en del, som er stærkt uenige i Venstres miljøpolitik. De stemmer på de blå af andre årsager. De ser ikke den samme konflikt mellem ejendomsret, miljø og samfund. Der må være et kompromis? Vi behøver ikke at lave hele samfundet om for at have rene vandløb i Danmark? Hvis vi skal redde naturen i Danmark, er det vigtigt at få fat i de borgerlige vælgere, som tror på et nationalt kompromis på naturområdet. Desuden kræver det at centrum-venstre kommer ud af sin vildrede med konkret politik, som adresser de mange kriser vi står overfor. Spændingsfeltet mellem klima og miljøforringelser og den borgerlige modvilje til handling, vil skabe en krise, der på sigt kan give dem, der ønsker et bedre miljø en politisk åbning. Men vil naturen give os lov - Til den tid kan det være for sent